

Rada
Evropské unie

Brusel 19. dubna 2021
(OR. en)

7397/21
ADD 1
LIMITE
PV CONS 4
RELEX 245

NÁVRH ZÁPISU Z JEDNÁNÍ

RADA EVROPSKÉ UNIE
(Zahraniční věci)

22. března 2021

OBSAH

strana

Nelegislativní činnosti

3.	Aktuální dění	3
4.	Jižní sousedství	3
5.	Turecko	4
6.	Jiné záležitosti	4
PŘÍLOHA – Prohlášení do zápisu z jednání Rady		5

Nelegislativní činnosti

3. Aktuální dění

Rada zhodnotila nejnovější vývoj ve vztazích EU s Ruskem v návaznosti na přijetí sankcí v rámci globálního režimu sankcí EU v oblasti lidských práv a opětovně potvrdila pět hlavních zásad.

Rada krátce jednala o situaci ve Venezuele.

Rada stručně projednala vývoj situace v Hongkongu, na západním Balkáně a v Gruzii.

Rada vzala na vědomí závažnost situace v Myanmaru a podpořila přijatý balíček sankcí.

Vysoký představitel informoval ministry o nedávném vývoji v Etiopii, jakož i o obnoveném zprostředkovatelském úsilí finského ministra zahraničních věcí.

Švédsko informovalo Radu o své činnosti v rámci úřadujícího předsednictví OBSE v souvislosti s Náhorním Karabachem.

4. Jižní sousedství *výměna názorů*

V Radě proběhla výměna názorů na základě společného sdělení vysokého představitele a Komise o obnoveném partnerství se zeměmi jižního sousedství – nová agenda pro Středomoří s cílem obnovit strategické partnerství EU se svými jižními sousedy.

5. **Turecko** *výměna názorů*

Na základě společného sdělení vysokého představitele a Komise o aktuálním stavu politických, hospodářských a obchodních vztahů mezi EU a Tureckem vedla Rada v rámci přípravy videokonference členů Evropské rady konané ve dnech 24. a 25. března komplexní diskusi o vztazích mezi EU a Tureckem.

6. **Jiné záležitosti**

Čína: Ministři byli mimo jiné informováni o tom, že Čína uložila vůči úředníkům EU, poslancům vnitrostátních parlamentů a vnitrostátním subjektům odvetné sankce.

Ministři byli přizváni na nadcházející konferenci „Brusel V“ na podporu Sýrie a okolního regionu a požádáni, aby na zasedání Rady OSN pro lidská práva v Ženevě projevíli jednotu v otázce „palestinského balíčku“.

Bělorusko: jeden členský stát předložil novou iniciativu s názvem Mezinárodní platforma odpovědnosti za Bělorusko.

Libanon: jeden členský stát informoval o probíhající politické krizi v uvedené zemi.

Írán: jeden členský stát informoval Radu o ministerské návštěvě v Teheránu na vnitrostátní úrovni.

Bosna a Hercegovina: jeden členský stát předložil společný neoficiální dokument o situaci v zemi a dalším postupu, který podepsalo 6 členských států.

Byla vznesena otázka ohledně právní povahy dohody o partnerství AKT-EU.

Prohlášení k nelegislativním bodům „A“ uvedeným v dokumentu 7120/21

K bodu „A“ č. 8: **Rozhodnutí Rady o zřízení evropského mírového nástroje**
přijetí

PROHLÁŠENÍ ŘECKA

„Řecko opětovně uvádí, že opatření pomoci poskytovaná v rámci nástroje musí být ve všech fázích prováděna v plném souladu s ustanoveními tohoto rozhodnutí, včetně zásad uvedených v čl. 33 odst. 2 písm. c) a čl. 56 odst. 2. V tomto ohledu je možné do provádění opatření pomoci zapojit subdodavatele nebo subjekty třetího státu pouze za předpokladu, že tento třetí stát nejedná v rozporu s bezpečnostními a obrannými zájmy Unie a členských států a že dodržuje mezinárodní právo a zásadu dobrých sousedských vztahů s členskými státy.“

PROHLÁŠENÍ ŠVÉDSKA

základ pro konstruktivní zdržení se hlasování

„Švédsko se připojí k rozhodnutí o zřízení Evropského mírového nástroje, který přispěje k posílení EU jako aktéra celosvětového míru a bezpečnosti. Znovu však opakuje své znepokojení nad tím, že Evropský mírový nástroj by mohl umožnit dodávky vojenského vybavení nebo platform určených k použití smrtící síly ve velmi náročných podmínkách a politicky citlivých prostředích.

Má-li Švédsko rozhodnutí Rady podpořit, vyhrazuje si právo konstruktivně se zdržet hlasování o těchto opatřeních pomoci, jak bylo potvrzeno v prohlášení právní služby Rady. Právo Švédska konstruktivně se zdržet hlasování v žádném případě nezávisí na povaze jeho bezpečnostní a obranné politiky. Každé takové rozhodnutí bude založeno na vnitrostátních okolnostech, včetně posouzení rizik navrhovaného opatření pomoci na základě kontextu a případ od případu.“

PROHLÁŠENÍ RAKOUSKA

„Pokud jde o rozhodnutí Rady o zřízení Evropského mírového nástroje, Rakousko zdůrazňuje, že tímto rozhodnutím Rady nejsou nijak dotčeny důsledky konstruktivního zdržení se hlasování, jak je stanoveno v čl. 31 odst. 1 Smlouvy o EU.

Toto ustanovení Smlouvy bylo zavedeno s cílem umožnit Unii jednat, i když ne všechny členské státy jsou s to s navrhovanou akcí v oblasti SZBP/SBOP souhlasit. Jeho integrita je nepostradatelná pro schopnost EU jednat daleko nad rámec Evropského mírového nástroje.

Rozhodnutí Rady o zřízení Evropského mírového nástroje zajišťuje, že Rakousko nemá povinnost financovat jakékoli opatření pomoci, které považuje za citlivé z ústavních nebo politických důvodů v souladu se zvláštní povahou jeho bezpečnostní a obranné politiky. Rakousko v této souvislosti zdůrazňuje, že jeho závazek – podle tohoto rozhodnutí Rady – přispět dodatečnou částkou na jiná opatření pomoci, než jsou opatření týkající se vojenského vybavení nebo platform určených k použití smrtící síly, je dobrovolné povahy, aniž by tím byly dotčeny budoucí následné režimy.

Obecné pokyny a navrhované priority pro opatření pomoci během počátečního období (2021–2023) jsou nedílnou součástí balíčku Evropského mírového nástroje. Ty stanovují jako ambici tohoto nástroje: „Unii, která plně využívá svého potenciálu k tomu, aby jako zajišťovatel celosvětové bezpečnosti předcházela konfliktům, účinně reagovala na krize a přispívala k míru.“ Jak je stanoveno v obecných pokynech, posílit schopnost partnerských zemí předcházet krizím a reagovat na ně a přispívat k jejich odolnosti, aby mohly lépe chránit své obyvatelstvo, je tedy klíčovým obecným cílem, který musí navrhovaná opatření pomoci partnerským zemím splňovat.

V neposlední řadě Rakousko zdůrazňuje potřebu účinného provádění metodiky rizik a záruk s cílem zajistit, aby příjemce nepoužíval vybavení poskytované EU k porušování mezinárodního práva, zejména práva v oblasti lidských práv a mezinárodního humanitárního práva.“

PROHLÁŠENÍ FRANCIE

„Francie vítá přijetí rozhodnutí o zřízení Evropského mírového nástroje (dále jen „rozhodnutí“) a přeje si uvést následující body týkající se výkladu rozhodnutí.“

1. Oblast působnosti rozpočtového mechanismu ad hoc v případě zdržení se hlasování

Práce v Radě vedla k vypracování spolehlivé metodiky řízení opatření pomoci, která poskytne veškeré nezbytné záruky pro dodávky citlivého vybavení.

V diskusích, které proběhly od roku 2018, však některé členské státy uvedly, že dodání nejcitlivějšího vybavení („určeného k použití smrtící síly“) by mohlo vést v jejich konkrétní situaci k problémům. S ohledem na výše uvedené se Rada na základě čl. 41 odst. 2 druhého pododstavce Smlouvy o EU rozhodla výjimečně vytvořit mechanismus výjimky, který těmto členským státům za určitých podmínek umožní, aby finančně nepřispívaly na opatření týkající se dodání vybavení speciálně určeného k použití smrtící síly, přičemž je pro nástroj jako celek zachována zásada finanční solidarity. **Tento mechanismus proto poskytuje flexibilitu zejména těm členským státům, které se s ohledem na omezení předložená během přípravných zasedání zdržují hlasování.** Jeho účelem není narušit soudržnost členských států při jejich podpoře opatření pomoci v rámci Evropského mírového nástroje.

Definice vybavení, na něž se tento mechanismus vztahuje, by měla být vykládána jako vybavení zahrnuté do kategorií ML1 až ML4 Společného vojenského seznamu Evropské unie a platformy uvedené v bodech ML6, ML9 a ML10, jsou-li vybaveny zbraněmi, pevným nebo integrovaným vybavením nebo střelivem podle kategorií ML1 až ML4.

2. Čl. 31 odst. 1 Smlouvy o EU

Francie připomíná ustanovení čl. 31 odst. 1 druhého pododstavce Smlouvy o EU: „*Zdrží-li se člen Rady hlasování, může to odůvodnit formálním prohlášením podle tohoto pododstavce. V takovém případě není povinen provést rozhodnutí, uznává však, že rozhodnutí zavazuje Unii. V duchu vzájemné solidarity se dotýčný členský stát zdrží jakékoli činnosti, která by se mohla dostat do rozporu s činností Unie založené na takovém rozhodnutí nebo ji bránit, a ostatní členské státy jeho postoj uznávají*“. Francie rovněž poukazuje na to, že tímto mechanismem není dotčena povinnost členských států aktivně a bezvýhradně podporovat vnější a bezpečnostní politiku Unie v duchu loajality a vzájemné solidarity, jak je stanoveno v čl. 24 odst. 3 Smlouvy o EU.

Zdržení se hlasování členského státu podle čl. 31 odst. 1 druhého pododstavce Smlouvy o EU nemá vliv na finanční příspěvek, který nadále platí stát, který se hlasování zdržel, s výjimkou „*výdajů na operace v souvislosti s vojenstvím nebo obranou*“ podle čl. 41 odst. 2 druhého pododstavce Smlouvy o EU, pro něž platí, že „*členské státy, jejichž zástupci v Radě učinili formální prohlášení podle čl. 31 odst. 1 druhého pododstavce uvedené smlouvy, nejsou povinny přispívat na [jejich financování]*“.

Mechanismus ad hoc zavedený v čl. 5 odst. 3 rozhodnutí nemá žádný vliv na výklad těchto ustanovení Smlouvy.

Mechanismus definuje Rada na základě vlastního uvážení a odchýlně na základě čl. 41 odst. 2 druhého pododstavce Smlouvy o EU, který stanoví, že „*nejsou-li výdaje hrazeny z rozpočtu Unie, hradí je členské státy podle klíče hrubého národního produktu, pokud Rada jednomyslně nerozhodne jinak*.“

3. Provádění opatření pomoci prostřednictvím mise nebo operace SBOP

Provádění opatření pomoci prostřednictvím mise nebo operace SBOP, jak je stanoveno v čl. 33 odst. 6 rozhodnutí, přímo přispívá k dosažení cílů Unie v oblasti bezpečnosti a obrany, pokud jde o její partnery, zejména tím, že Unii dává kontrolu nad celým výcvikovým řetězcem, což zahrnuje poskytování vybavení jednotkám v rámci jejich výcviku. Unie nemůže být v tomto ohledu závislá na třetích mocnostech. Tato úloha, kterou plní mise a operace, rovněž posiluje monitorovací schopnosti Unie v rámci přísných regulačních opatření stanovených nástrojem. Vzhledem k tomu, že mandáty těchto misí a operací SBOP přijímají členové Rady jednomyslně, je nezbytné, aby všechny členské státy přispívaly na opatření pomoci, která tyto mise a operace provádějí.

V této souvislosti se domníváme, že mechanismus stanovený v čl. 5 odst. 3 tohoto rozhodnutí nelze použít v případě opatření pomoci prováděných prostřednictvím mise nebo operace SBOP podle čl. 33 odst. 6 tohoto rozhodnutí.

4. Příspěvky v důsledku zdržení se hlasování

Článkem 27 tohoto rozhodnutí, který se týká příspěvků v důsledku zdržení se hlasování, není dotčena možnost kteréhokoli členského státu kdykoli předložit návrhy na opatření pomoci, na něž může být přidělen příspěvek státu, který se zdržel hlasování. Opatření pomoci musí rovněž odpovídat potřebám, jež jsou konkrétně určeny vysokým představitelem, a musí být jednomyslně přijata Radou postupem podle článku 59 tohoto rozhodnutí.

5. Řádné finanční řízení a zachování účinnosti nástroje

Provádění mechanismu stanoveného v čl. 5 odst. 3 musí být v souladu se zásadami řádného finančního řízení a musí zachovat účinnost nástroje, jak je uvedeno v 23. bodě odůvodnění a v čl. 11 odst. 6, čl. 27 odst. 5 a článku 32 tohoto rozhodnutí. Musí zachovat účinnost nástroje a nesmí omezovat schopnost Unie poskytovat příjemcům opatření pomoci, o nichž rozhodla Rada, vybavení, na něž se vztahuje čl. 5 odst. 3. Neměla by vytvářet nadměrnou rozpočtovou nebo finanční složitost.

6. Kontinuita s africkým mírovým projektem

Jak potvrdila Evropská rada ve svých závěrech ze dne 17. až 21. července 2020 a v souladu s 16., 18. a 19. bodem odůvodnění rozhodnutí, musí Evropský mírový nástroj zajistit kontinuitu s africkým mírovým projektem. Jeho cílem je posílit vojenské a obranné schopnosti našich partnerů prostřednictvím řešení dlouhotrvajících potřeb na místě a zvýšit důvěryhodnost misí a operací Evropské unie tím, že umožní poskytovat vojenské vybavení jednotkám našich partnerů, kterým pomáháme s výcvikem.“

PROHLÁŠENÍ IRSKA

„Irsko se zavázalo k SBOP EU, která poskytuje EU kapacitu k provádění mírových misí a misí pro předcházení konfliktům a k posílení mezinárodní bezpečnosti v souladu se zásadami Charty OSN. Zřízení Evropského mírového nástroje zajišťuje kontinuitu financování vojenské činnosti SBOP a africké struktury pro mír a bezpečnost.

Irsko připomíná, že rozhodnutí stanovící operace nebo opatření pomoci financované z nástroje se budou přijímat na základě návrhů nebo podnětů předložených v souladu s čl. 42 odst. 4 nebo čl. 30 odst. 1 Smlouvy o EU. Rovněž je třeba poznamenat, že za určitých okolností a se spolehlivými zárukami mohou být finanční prostředky z Evropského mírového nástroje použity na vojenské vybavení, včetně vybavení nebo platform určených k použití smrtící síly. Za těchto okolností má Irsko v úmyslu využít mechanismus konstruktivního zdržení se hlasování, a nepřispěje tak k financování smrtícího vybavení, jak je stanoveno v tomto rozhodnutí. Díky našemu dobrovolnému volitelnému závazku Irsko místo toho poskytne odpovídající příspěvek do rozpočtu na opatření pomoci, která nezahrnují dodávku takového smrtícího vybavení nebo platform.

Irsko opakuje svůj postoj, že členský stát, který využívá mechanismu konstruktivního zdržení se hlasování podle čl. 31 odst. 1 druhého pododstavce Smlouvy o EU, není z právního hlediska povinen dotčené rozhodnutí provést, a to ani pokud jde o financování. V tomto ohledu bereme na vědomí, že návrh rozhodnutí Rady o zřízení Evropského mírového nástroje stanoví odpovídající finanční příspěvky, které mají poskytnout členské státy využívající konstruktivní zdržení se hlasování, avšak uznáváme, že to je podmíněno dobrovolným volitelným závazkem. Irsko to považuje za slučitelné s jeho právním postojem k čl. 31 odst. 1. Třebaže budeme právně vázáni ustanoveními rozhodnutí Rady o odpovídajících příspěvcích na základě konstruktivního zdržení se hlasování, rádi bychom zopakovali, že do tohoto rámce vstupujeme na základě dobrovolného rozhodnutí, a nikoli proto, že se cítíme být povinni tak učinit na základě Smluv. V tomto ohledu dále zdůrazňujeme, že toto rozhodnutí Rady o zřízení Evropského mírového nástroje je výjimečné, je zvláštní povahy a není jím dotčena obecná povaha čl. 31 odst. 1 druhého pododstavce.“

PROHLÁŠENÍ MALTY

„Malta prohlašuje, že její účastí na rozhodnutích o operacích a opatřeních pomoci a příspěvcích na financování těchto operací a opatření pomoci v rámci Evropského mírového nástroje nejsou dotčeny její ústavní povinnosti. Malta si vyhrazuje právo zdržet se v souladu s čl. 31 odst. 1 druhým pododstavcem Smlouvy o EU těch opatření pomoci, která umožňují dodávky vojenského vybavení nebo platform určených k použití smrtící síly.“

PROHLÁŠENÍ KOMISE

k čl. 41 odst. 2 Smlouvy o EU

„Komise se domnívá, že čl. 1 odst. 2 rozhodnutí Rady nemůže změnit povinnosti členských států a orgánů stanovené ve Smlouvách. Při plnění rozpočtu EU v souladu s článkem 317 Smlouvy o fungování EU a v případě potřeby při výkonu funkce správce pro opatření pomoci v rámci evropského mírového nástroje bude Komise nadále uplatňovat čl. 41 odst. 2 Smlouvy o EU, kterým se vylučuje financovat z rozpočtu EU akce v souvislosti s vojenstvím nebo obranou. Takové akce musí financovat členské státy.“

PROHLÁŠENÍ KOMISE

k prováděcím pravidlům pro opatření pomoci

„Komise konstatuje, že je ještě potřeba přijmout pravidla pro vynakládání výdajů financovaných prostřednictvím nástroje.

V čl. 11 odst. 6 písm. b) rozhodnutí Rady se stanoví, že tato budoucí prováděcí pravidla týkající se opatření pomoci musí být v souladu s nařízením (EU, Euratom) 2018/1046, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie (dále jen „finanční nařízení“), a musí zaručovat stejnou úroveň řádného finančního řízení, transparentnosti a nediskriminace a musí výslovně odůvodňovat případy, které vyžadují odchylku od pravidel finančního nařízení, aby byla umožněna cílená flexibilita, a zajišťovat, aby účetní pravidla přijatá účetním byla v souladu s mezinárodně uznávanými účetními standardy pro veřejný sektor. Dále podle uvedeného ustanovení posuzuje navrhovaná prováděcí pravidla výbor v úzké spolupráci se správcem, zejména s cílem zajistit, aby byla v souladu se zásadami řádného finančního řízení, nediskriminace a dodržování základních práv.

Tyto záruky jsou nezbytné k tomu, aby Komise mohla pro opatření pomoci prostřednictvím svých útvarů přijmout a vykonávat úlohu správce a účetního. Komise potvrzuje, že pokud jde o opatření pomoci, bude vždy uplatňovat prováděcí pravidla v souladu s klíčovými zásadami řádného finančního řízení, transparentnosti a nediskriminace zakotvenými ve finančním nařízení a institucionálními výsadami Komise a že při své činnosti vždy zajistí dodržování základních práv.

Pokud by se domnívala, že v daném případě není možné zajistit provádění v souladu s uvedenými zásadami a postupy, správce a/nebo účetní informuje výbor o dalším postupu poté, co záležitost projedná na příslušné úrovni v Komisi.“